

de Volkskrant

Militaire vliegtuigen boven de Amerikaanse luchtmachtbasis Ramstein in Duitsland.

Foto Selene Magnolia Gatti voor de Volkskrant

VS hebben Europa óók nodig

Troepen, wapens, bommen en eindeloze hoeveelheden materieel. Alles wat vanuit de VS richting Europa, Afrika of het Midden-Oosten gaat, loopt via Ramstein Air Base in Duitsland, ziet correspondent **Remco Andersen**. Dat geeft Europese gastlanden van Amerikaanse militaire luchthavens invloed. 'Zonder bases zoals deze kunnen de Amerikanen onmogelijk hun mondiale macht doen gelden.'

PAGINA 13-15

Ondanks het
fragiele bestand
keren de
Libanezen
massaal terug
naar het
kapotgeschoten
zuiden

PAGINA 6-7

Oppermachtig AZ pakt eindelijk een prijs in bekerfinale tegen NEC (5-1)

PAGINA V4-5

De 82-jarige Raymond
Kesnig, de enige baby
die geboren werd in
Kamp Amersfoort,
keert terug op de plek
waar hij gevangenzat

PAGINA 3

Vitamine D

150

De zon scheen, en de tabakshandelaar stond op de stoep voor zijn winkel – een kleine, donkere zaak in een hoekpand, de ramen waren met sierplastic afgeplakt. Hij wilde net een sigaret opsteken toen ik langs kwam lopen. Geschrokken zei hij: 'Je bent toch geen klant?'

'Nee', zei ik. 'Ik loop hier gewoon.'

'O, gelukkig', zei hij. 'Want ik wil vitamine D.' Enigszins demonstratief hief hij zijn gezicht op naar het zonlicht. 'De dokter zegt: 'Jij hebt een gigantisch

vitamine D-tekort.' Hij keek me aan. 'Ik zeg: 'Dokter, wat wil je? Ik ben tabakshandelaar. Ik ben een evangene.'

Maar goed – uiteindelijk begreep hij natuurlijk ook wel dat gezondheid erg belangrijk is. Misschien wel het belangrijkste van alles. Zonder vitamine D in je lichaam hield je zo'n winkel ook niet lang aan de praat. Daarom nam hij nu iedere week een extra sterke vitaminepil van de dokter. En rookte hij alleen nog buiten.

Peter Middendorp

NIJWSBRIEVEN
VAN DE VOLKSKRANT

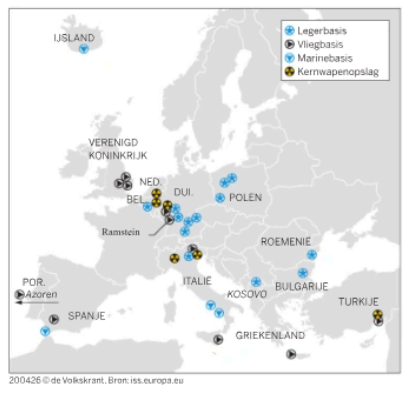
Ontvang iedere dag nieuws,
reportages, interviews en analyses
direct in uw inbox.
volkskrant.nl/nieuwsbrieven

JAARGANG 104 € 4,60
44 pagina's
NUMMER
31040
Belgie € 5,50

Militaire basis Ramstein

AMERIKAANSE MILITAIRE BASES IN EUROPA

VERVOLGVAN PAGINA 13

Rijnland-Palts om onder meer de banden tussen de lokale bevolking en haar Amerikaanse medebewoners te bevorderen.

Daar geeft Europese gaslanden van Amerikaanse bases – in het Verenigd Koninkrijk, Italië, Spanje, Griekenland en Duitsland – invloed op het Amerikaanse beleid. En misschien, zo wordt in Duitsland heel voorzichtig gesuggereerd, ook wel verantwoordelijkheid.

Vanaf het Herrengärtchen, een heuvel op enkele kilometers van de basis, ontplooft zich Amerika's militaire macht onder een helderblauwe hemel. Beneden strekken zich twee landingsbanen uit, erafther de hangars en de witte radarkoepels, waarvan wordt getuist dat die als signaalbrug dienen voor de drone-operaties van de Verenigde Staten wereldwijd.

Op de voorgrond, tussen de bomen, ligt een serie met gras bedekte heuvels. Vermoedelijk de ondergrondse brandstoftanks waar 34 miljoen liter kerosine ligt opgeslagen. Die werd de afgelopen weken ingezet om Iran te bombarderen. Ramstein is de thuishaven van de 86th Airlift Wing, een onderdeel van de Amerikaanse luchtmacht dat verantwoordelijk is voor transport van goederen en personeel, en medische evacuaties, in Afrika en het Midden-Oosten. Maar vandaag zijn het niet alleen hun C-130 Super Hercules-vliegtuigen die rond de basis cirkelen. Er staan meerdere C-77 Globemasters op het asfalt, de zwaarste militaire transportvliegtuigen van de VS, in staat om grote contingenten militairen snel wereldwijd te verplaatsen. In er zijn KC-135's, de tankvliegtuigen die de Amerikaanse bombardementen op het Midden-Oosten mogelijk maken. Op deze middag vertrekt of landt elke drie minuten een andere grijze gigant met donderende geraas.

'Dat is zo sinds een paar dagen voor de aanval op Iran', zegt Martina (64), die niet herkenbaar in de krant wil. Voor de mensen hier is er niks geheimzinnigs aan Amerika's plannen, zegt zij; de hele regio weet wanneer er iets loos is. 'Dan komen plotseling enorme transporten op gang, landen dag en nacht vliegtuigen op de basis, en weten wij: Trump heeft weer wat in zijn hoofd.'

Wat vindt ze er eigenlijk van, dat haar regio zo'n belangrijke rol speelt in Amerika's oorlogen? Martina trekt een wenkbrauw op bij de vraag, zoals wel meer mensen hier. De basis is een fact of life. 'Wij voegen ons naar de besluiten van de Duitse regering, zoals Europese landen zich naar de Amerikanen moeten voegen. Ik steun de Amerikaanse oorlogen niet, maar denk er verder niet teveel over na. Als die basis hier niet zou zijn, dan gaat hij ergens anders heen.'

Zo zou de Duitse federale regering het puntlicht niet verwoorden, maar Martina heeft wel een beeld: Europa kan niet zonder Amerikaanse militaire slagkracht. Dat legde Patrick Keller, analist veiligheid en defensie bij de toonaangevende Duitse denktank DGAP eerder deze maand nog eens uit. De grootste bedreiging voor Europese veiligheid, zegt Keller, is Poëties Rusland. En het is volstrekt onmogelijk om dat land af te schrikken of te bestrijden zonder de VS. Keller: 'Grootschalige, conventionele oorlogsvoering vereist

USA Nails-studio in de Kaiserstraße in buurgemeente Landstuhl.

Bij het Deutsch-Amerikanisches Bürgerbüro in Kaiserslautern.

vollig geïntegreerde wapensystemen en eenheden, onder één commando-structuur, voorzien van communicatiesystemen en *batifield intelligence* gedragen door eigen satelliet-systemen. Rusland heeft dat. De VS hebben dat. China is hard op weg. Europa moet op al die vlakken een enorme inhaalslag maken. En zijn niet eens begonnen te plannen voor een verdediging zonder de VS.'

Er is een solide juridische basis voor Ramstein. Vorig jaar klaagden twee Jementische staatsburgers de Duitse

staat aan bij het Grondwettelijk Hof, Duitslands hoogste rechtbank. Duitsland, zeiden zij, faciliteert met Ramstein Amerika's dodelijke drone-aanvallen en die aanvallen schenden het internationaal recht.

Ze vingten bot. De rechter oordeelde dat de regering verregaande bevoegdheid heeft om 's lands, buitenland- en veiligheidspolitiek vorm te geven. Alleen bij 'serius risico' op al die vlakken een enorme inhaalslag maken. En zijn niet eens begonnen te plannen voor een verdediging zonder de VS.'

En goed voor de trans-Atlantische banden. Kijk maar naar Iran, waar Trump klaagt dat Europese Navo-landen hem in de steek laten. Naar Spanje, dat de VS verbood om zijn basis te gebruiken voor aanvallen op Iran. Trump is boos, maar acceptteert het. Want de Verenigde Staten hebben Europa nodig, en

dat geeft Europese landen invloed. De wapenstilstand in Iran is ongetwijfeld ook het resultaat van Europese diplomatie. EU-regeringsleiders die achter gesloten deuren tegen Trump zeggen dat ze willen dat hij stopt. Zolang de strategische banden solide zijn, zit Europa aan tafel. Moralisme is daarbij ondergeschikt.

'En stel nou dat we afscheid zouden nemen van Ramstein', zegt Roderick Kiesewetter, parlementslid en langjarig buitenslandspecialist van de Duitse regeringspartij CDU. 'Dan kan ik me goed voorstellen dat de VS overeenkomsten sluiten met andere landen. Met Polen bijvoorbeeld, met (het radical-istische, red.) Italië of met Frankrijk, waar volgens jaar verkiezingen zijn (en Marine Le Pen van het radical-rechtse Rassemblement National zou kunnen winnen, red.). Zolang er geen

juridische noodzaak is, zal de Duitse regering haar beleid omtrent Ramstein niet veranderen.'

Integendeel, blijkt in het kantoor van Ramsteins burgemeester. Kijk, zegt Ralf Hechler, wijgend op een reusachtige satellietfoto aan de muur. Deze vijftien 15 kilometer zijn de basis. Dit is de medische faciliteit waarom Ramstein zo beroemd is. En daar, ten noorden, daar bouwen de Amerikanen een nieuw, hypermodern ziekenhuis. Dat wordt de duurste hoogbouw ooit gerealiseerd in

'If Ramstein goes, this town is dead', weten ze in het Duitse stadje

Duitsland. Kosten: 1,8 miljard euro. In 2030 moet het klaar zijn. De hele regio Kaiserslautern, waar de grootste Amerikaanse militaire gemeenschap buiten de VS leeft, wordt uitgebreid. Er wonen hier 54 duizend Amerikanen. Ramstein is het kopstuk, maar het stikt hier van de militaire instellingen. Er komt een mysterieuze nieuwe basis voor elitetroepen, kosten 500 miljoen. Er wordt geïnvesteerd in heropening van eerder gesloten faciliteiten.

Kennelijk is Trump van alles van plan, zegt de burgemeester. En dat is goed nieuws voor zijn stadje. Door de open ramen van het *Rathaus*, een 18de-eeuws gebouw van hout en steen, klinkt vogelgezang. Merels, denkt de burgemeester, of Kieviten. Misschien mezen. Het is een warme dag midden april, 15 graden, windstil en geen wolkje aan de lucht. Het enige geluid dat dit zou kunnen verstoren zijn vliegtuigmotoren. Maar om een of andere reden verplaatsen veel vliegbevestigingen in tijden van conflict naar de avond en nacht, zegt Hechler. Het zal iets met tijdsverschil en troepentransport te maken hebben.

De basis, waarnaast Hechler is opgegroeid, heeft zijn stadje leven ingeblazen. Na de Tweede Wereldoorlog waren er eerst de Fransen. Toen kwamen in 1952 de Amerikanen, het Marshall-plan, de investeringen, en daar leeft de regio nog altijd van. Ramstein-Miesenbach, het dorp pal naast de basis, telt achtduizend inwoners. De basis biedt 2.350 banen voor burgers. Er is hier 100 procent werkgelegenheid. In 2025 ontving de kleine gemeente 9,7 miljoen euro aan belastinginkomsten van de basis. Hotels in de regio boeken jaarlijks 70 duizend overnachtingen. Mensen verhuben hun huizen voor veel geld aan officieren. Zonder de basis, zegt Hechler, blijven een hout-zagerij en een logistiek centrum over. En misschien wat toerisme.

En al die Amerikanen zorgen voor leven in de brouwerij, volgens inwoners van Ramstein. Anders was het maar een saale boel geweest. Restaurant Big Emma verkoopt staps van 250, 500 of 1.000 gram. De Hamburger Tower is een kwart meter hoog. 'She didn't get big by eating air', verklaart een serverster de naam van het etablissement, terwijl de Amerikaanse cliënte zich door bergen voedsel heen werkt.

Chevrolet Corvettes en Harley-Davidsons rijden door de dorpen rondom de basis. Grote winkelcentra sieren de regio. Loop door het centrum van Landstuhl, buurgemeente van Ramstein, en heel even lijkt het een alledaags slaperig stadje. Vakwerkhuizen met houten dwarsbalken staan langs stille straten.

Maar ga de hoek om, tegenover het kleine station, en plots schijnen – zelfs op een doordeweekse avond – daar de neotlichten van maar liefst vier striptheaters, die Amerikaanse militairen warm verwelkomen. Aan de bar, tegenover een getoeterde serverster met enorme borsten, verklaren breedgeschouderde mannen boven hun Jack Daniel's dat ze journalisten moeten verwijzen naar de 'Public Affairs Officer on base'.

Als Ramstein zou sluiten, ligt de hele regio op zijn gat, zegt een medewerker van een restaurant. 'Wij leven allemaal van de basis en het werk dat ze verschaft. If Ramstein goes, this town is dead.'

De uitbreiding is ook goed nieuws voor de Amerikanen. Want die wonen hier nu eenmaal dolgraag. 'Waarom ik hier ben? Have you seen our president?' De jonge moeder, die met twee kinderen restaurant Cockpit Lounge uitloopt, wordt even door haar echtgenoot aangekeken. Rustig aan. Beiden werken op de basis, beiden in niet-militaire rollen, beiden willen absoluut niet herkenbaar in de krant; dat kost te hun baan, en dus hun verblijf in Duitsland. En het is hier geweldig.

'In de VS moet ik zeven uur rijden om mijn staat uit te komen', zegt de vader. 'Hier: met een paar uur rijden ben ik in Amsterdam, Frankrijk, Italië of Oostenrijk. Al die talen en culturen binnen handbereik. Mijn kinderen krijgen op de basis geweldige onderwijs. Het is hier stil, rustig, ze kunnen op straat spelen, krijgen de jeugd die ik in de jaren negentig zelf ook in Amerika had, maar die er nu niet meer mogelijk is.'

Daar gaat het vooral om, zegt de moeder: veiligheid. In de VS stikt het van de wapens, zegt ze. Dat was niet altijd zo, zegt haar man. Toen ik opgroei'de, in een Republikeinse staat, was er bij mij in de straat één gezin waarvan de vader een wapen achter slot en grendel had, in een kluis. Sinds Trumps Maga-beweging en de wapenlobby de handen ineen hebben geslagen, zijn er werkelijk overal wapens. Als mijn kinderen ergens spelen, weet ik nooit wat daar allemaal in huis ligt.'

Rest de vraag: gaan de trans-Atlantische banden, het Navo-bondgenootschap dat al 75 jaar Europa's veiligheid heeft garandeerd, de drie jaar die Donald Trump nog resten als president overleven? Een Amerikaanse veertiger die deze avond met een groep Oekraïners in de afgelegen binnenruimte van een hotel met glas heeft, denkt even na over de vraag. Hij wil niet met naam in de krant, noch willen de Oekraïners dat. 'Je overvalt ons een beetje, vriend, we zijn hier iets aan het afsluiten en mogen daar niet vrijuit over spreken.'

Maar goed, de Navo. 'Weet je, ik denk van wel', zegt hij lizig, met een Tennessee-drw. 'Zoals ik het zie, is de wereld verkweld in een strijd tussen goed en kwaad. De Europeanen zijn onze partners, aan de goede kant. Dat zijn ze al heel lang en dat zullen ze blijven.'

RALF HECHLER burgemeester van Ramstein-Miesenbach.